

Neuvoston päätelmät, annettu 21 päivänä toukokuuta 2014, kulttuuriperinnöstä Euroopan kestävän kehityksen strategisena voimavarana

(2014/C 183/08)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

TOTEAA, ETTÄ:

1. Perussopimuksessa määrätään, että unioni huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittamisestä.
2. Kulttuuriperintö koostuu menneisyydeltä perityistä resursseista kaikissa muodoissaan ja näkökohdissaan – aineellisissa, aineettomissa ja digitaalisissa (alun alkaen digitaaliset sekä digitoidut), mukaan lukien monumentit, paikat, maisemat, taidot, käytännöt, tieto ja inhimillisen luovuuden ilmaukset, sekä julkisten ja yksityisten elinten kuten museoiden, kirjastojen ja arkistojen säilyttämistä ja hallinnoimista kokoelmista. Se saa alkunsa ihmisten ja paikkojen välisestä vuorovaikutuksesta kautta aikojen ja se kehittyy koko ajan. Nämä resurssit ovat hyvin arvokkaita yhteiskunnalle kulttuurin, ympäristön, sosiaalinelämäkohtien ja talouden kannalta, joten niiden kestävä hallinnointi on 2000-luvun strateginen valinta.
3. Kulttuuriperintö on yksi Euroopan merkittävistä voimavaroista ja tärkeä osa eurooppalaista projektia.
4. Kulttuuriperintö on uusiutumaton voimavara, joka on ainutlaatuinen, korvaamaton ja jota ei voida vaihtaa. Siihen kohdistuu tällä hetkellä merkittäviä haasteita, jotka liittyvät kaikkiin nykyajan elämänalueisiin vaikuttaviin kulttuurisiin, ympäristöllisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin ja teknologisiin muutoksiin.

KOROSTAA, ETTÄ:

5. Kulttuuriperintö on merkittävä sosiaalisen pääoman luoja ja kasvattaja, koska se voi
 - a) innoittaa ja innostaa kansalaisia osallistumaan julkiseen elämään,
 - b) parantaa ihmisten ja heidän yhteisöjensä elämänlaatua ja hyvinvointia,
 - c) edistää monimuotoisuutta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua vahvistamalla tunnetta ”kuulumisesta” laajempaan yhteisöön ja kansojen välistä ymmärrystä ja kunnioitusta,
 - d) auttaa vähentämään sosiaalisia eroja, helpottaa sosiaalista osallisuutta, kulttuurista ja sosiaalista osallistumista sekä edistää sukupolvien välistä vuoropuhelua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta,
 - e) tarjota mahdollisuuksia kehittää taitoja, tietoja, luovuutta ja innovointia,
 - f) olla tehokas koulutusväline virallista ja epävirallista koulutusta, arkioppimista ja elinikäistä oppimista ja koulutusta varten.
6. Kulttuuriperinnöllä on merkittävä taloudellinen vaikutus, ja se on erottamaton osa kulttuurialaa ja luovia toimialoja, koska se muun muassa
 - a) toimii osallistavan paikallisen ja alueellisen kehityksen vahvana kannustimena ja luo merkittäviä ulkoisvaikutuksia varsinkin edistäessään kestävästä kulttuurimatkailusta,
 - b) tukee maaseudun ja kaupunkien kestävästä kehittämisestä ja uudistamisesta, kuten käy ilmi useista Euroopan alueiden ja kaupunkien aloitteista,
 - c) luo erityyppistä työllisyyttä.
7. Kulttuuriperinnöllä on erityinen rooli älykäästä, kestävästä ja osallistavaa kasvua koskevien Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa, koska sillä on sosiaalista ja taloudellista vaikutusta ja se edistää ympäristön kestävyttä.
8. Kulttuuriperinnöllä on merkitystä useille kulttuuripolitiikan ulkopuolisille julkisille politiikkatoimille, jotka liittyvät muun muassa aluekehitykseen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, maatalouteen, meriasioihin, ympäristöön, matkailuun, koulutukseen, digitaalistrategiaan, tutkimukseen ja innovointiin. Näillä politiikkatoimilla on suora tai epäsuora vaikutus kulttuuriperintöön, jolla taas on hyvät mahdollisuudet myötävaikuttaa politiikkatoimien tavoitteiden saavuttamiseen. Nämä mahdollisuudet olisi sen vuoksi tunnustettava ja otettava käyttöön kaikilta osin.

PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA KUTAKIN TOIMIVALTANSA PUITTEISSA JA TOISSIJAISSUUSPERIAATETTA NOUDATTAEN:

9. Tunnustamaan kulttuuriperinnön itseisarvon ja ottamaan käyttöön kulttuurin ja kulttuuriperinnön mahdollisuudet yhteisenä strategisena voimavarana demokraattisiin, eettisiin, esteettisiin ja ekologisiin arvoihin perustuvan yhteiskunnan kehittämiseksi varsinkin kriisiaikoina.
10. Tehostamaan vuoropuhelua kulttuuriperinnön sidosryhmien kanssa koordinoitujen politiikkojen ja toimien yksilöimiseksi ja toteuttamiseksi kulttuuriperinnön kestäväää hallinnointia ja kehittämistä varten sekä edistämään yhteistyötä kansainvälisten ja hallitustenvälisten järjestöjen, erityisesti Euroopan neuvoston, kanssa.
11. Ottamaan käyttöön saatavilla olevat resurssit kulttuuriperinnön tukemiseksi, tehostamiseksi ja edistämiseksi yhdennetyllä, kokonaisvaltaisella lähestymistavalla ottaen huomioon kulttuuriperinnön kulttuuriset, taloudelliset, sosiaaliset, ympäristölliset ja tieteelliset osatekijät.
12. Edistämään kulttuuriperinnön valtavirtaistamista kansallisissa ja EU:n politiikoissa.
13. Määrittämään EU:n ja kansallisten julkisten politiikkatoimien synergiat ja toimimaan niiden pohjalta kulttuuripolitiikan ulkopuolisilla aloilla, kuten aluekehitys, koheesio, maatalous, meriasiat, ympäristö, energia ja ilmastomuutos, matkailu, koulutus, tutkimus ja innovointi, lisäarvon luomiseksi.
14. Parantamaan mahdollisuuksien mukaan rahoituksen saantia, hyödyntämään täysin julkisen ja yksityisen sektorin käytettävissä olevia ohjelmia ja kannustamaan investoimaan kulttuuriperintöön osana kestävään paikallisen ja alueellisen kehityksen yhdennettyjä strategioita käytettävissä olevien kansallisten ja EU:n ohjelmien puitteissa sekä EU:n rakennerahastojen puitteissa kumppanuussopimusten mukaisesti.
15. Jatkamaan Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevien EU:n toimien tukemista⁽¹⁾.
16. Jatkamaan kulttuuriperintöä koskevan koulutuksen edistämistä, lisäämään yleisön tietoisuutta kulttuuriperinnön kestäväälle kehitykselle tarjoamista mahdollisuuksista ja lisäämään julkista osallistumista, erityisesti lasten ja nuorten osallistumista, yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa.
17. Tehostamaan kulttuuriperinnön alan laadullisen näytön ja määrällisten tietojen keräämistä ja analysointia, mukaan lukien tilastot.
18. Edistämään digitaalisen kulttuurisisällön rahoittamista, kehittämistä ja levittämistä sekä innovatiivisten kulttuuriperintöön liittyvien kulttuuri- ja koulutusarvoa omaavien palvelujen saatavuutta kansalaisille sekä edistämään julkista pääsyä noihin digitaalisiin kulttuuriperintöresursseihin ja -palveluihin, mukaan lukien Euroopan digitaalisen kirjaston (Europeana) kautta.

KEHOTTAÄ JÄSENVALTIOITA:

19. Edistämään pitkän aikavälin kulttuuriperintöpolitiikan malleja, jotka perustuvat näyttöön ja ovat yhteiskunta- ja kansalaisvetoisia.
20. Tehostamaan kulttuuriperinnön roolia kestävässä kehityksessä keskittymällä kaupunki- ja maaseutusuunnitteluun, kehittämis- ja kunnostamishankkeisiin.
21. Kannustamaan kulttuuriperinnön ja muiden politiikan alojen verkottumista ja kumppanuuksia julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä kaikilla merkittävillä aloilla ja hallinnon eri tasoilla.
22. Harkitsemaan kulttuuriperinnön sisällyttämistä seuraavaan neuvoston kulttuurialan työsuunnitelmaan, jota toteutetaan vuodesta 2015 alkaen.
23. Tehostamaan rajatylittävää, alueidenvälistä ja kansainvälistä yhteistyötä kulttuuriperintökysymyksissä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

⁽¹⁾ EUVL L 303, 22.11.2011, s. 1.

24. Edistämään perinteisiä tietoja ja taitoja, jotka ovat tarpeen kulttuuriperinnön turvaamista, kestävää hallintointia ja kehittämistä varten ja jotka olisi jätettävä perinnöksi tuleville sukupolville inhimillisen pääoman kasvattamiseksi ja Euroopan kulttuurivarannon jatkuvan suojelun ja siihen pääsyn varmistamiseksi.
25. Jatkamaan yhteistyötä kulttuuriperintöä koskevan tutkimusohjelman osalta ja tehostamaan tukea kulttuuriperintöä koskeville tutkimusaloitteille EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 puitteissa, esimerkiksi kulttuuriperintöä ja globaalimuutosta koskevalle yhteiselle ohjelma-aloitteelle.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA:

26. Analysoimaan edelleen kulttuuriperinnön taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia EU:ssa ja edistämään kulttuuriperintöä koskevan strategisen lähestymistavan kehittämistä.
 27. Ottamaan Eurooppa 2020 -strategian tarkistuksessa huomioon kulttuuriperinnön edistävän vaikutuksen strategian tavoitteiden saavuttamiseen.
 28. Ottamaan huomioon kulttuuriperinnön erityisluonteen sovellettaessa valtiontukisääntöjä.
 29. Edistämään kulttuuriperinnön kestäväen käytön ja hallinnoinnin tehostamiseen pyrkivien unionin ohjelmien yhteydessä rahoitetuista hankkeista saatujen hyvien käytäntöjen vaihtoa ja hyödyntämistä.
 30. Tukemaan edelleen EU:n tasolla julkisen ja yksityisen sektorin kulttuuriperinnön asiantuntijoiden ja käytännön toimijoiden sekä kansalaisjärjestöjen verkottumista ja resurssien jakamista niiden välillä.
-